

REFERAT Sundheds- og Forebyggelsesudvalget d. 02-05-2023

Mødedato Tirsdag d. 02. maj 2023 kl. 08:30

Mødested Lokale 425, Skelbækvej

Mødedeltagere Jan Kørpe Christensen, Michael Christensen, Cathrina Aaes
Sørensen, Jens Wistoft, Søren Frederiksen

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Orientering om Temahandleplan for mental sundhed 2022 - 2024.....	4
Orientering om Ungeprofilundersøgelsen 2022.....	5
Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets bevillingskontrol pr. 31. marts 2023, drift.....	7
Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets budgetlægning 2024-2027.....	9
Forslag om en kommunal kronikerhandleplan.....	10
Baseline effektmål 2023-2026.....	11
Orientering om Royal Run.....	13
Orientering om ABC for mental sundhed.....	14
Gensidig orientering.....	16
Underskriftsside.....	17

Punkt 30: Godkendelse af dagsorden

21/36399

Indstilling

Social & Sundhed indstiller,

at dagsorden godkendes.

Beslutning Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 02-05-2023

Godkendt.

Punkt 31: Orientering om Temahandleplan for mental sundhed 2022 - 2024

21/27149

Sagsfremstilling

Udvalget orienteres i denne sag om Temahandleplan for mental sundhed 2022 – 2024, der blev politisk godkendt i december 2021, som baggrund for temapunktet om mental sundhed hos børn og unge.

Temahandleplanen for mental sundhed er opdelt i følgende spor efter målgrupper:

- Spor 1 – Mental sundhed hos børn
- Spor 2 – Mental sundhed hos unge
- Spor 3 – Mental sundhed hos voksne og ældre
- Spor 4 – Mental sundhed hos borgere påvirket af kronisk sygdom

I forhold til mental sundhed hos børn og unge indeholder temaplanen følgende indsatser og tilbud:

- Graviditetsbesøg til alle gravide
- Sikre tryghed og støtte i barnets første leveår
- Tidlig indsats for sårbare og udsatte familier
- Alle børn har adgang til at deltage i et bredt udvalg af kultur- og fritidsaktiviteter
- Tilbyde åben rådgivning, hjælp og støtte til unge, der har det svært
- Undervisning i trivsel og mental sundhed
- Tilbyde hjælp og støtte til unge, der lider af angst og depression
- Fælskaber og fritidsaktiviteter for unge
- PPR – Pædagogisk Psykologisk Rådgivning.

Indstilling

Social & Sundhed indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 02-05-2023

Orienteringen taget til efterretning.

Bilag

Temahandleplan for mental sundhed

Punkt 32: Orientering om Ungeprofilundersøgelsen 2022

21/36399

Sagsfremstilling

Aabenraa Kommune gennemførte i november 2022 Ungeprofilundersøgelsen blandt elever i 7.-9. klasse i folke-, privat- og friskoler, 10. klasse og på ungdomsuddannelserne i kommunen.

I alt har 2487 elever mellem 11 og 30 år på skoler og uddannelsesinstitutioner i Aabenraa Kommune besvaret undersøgelsen. I den seneste undersøgelse i 2019 var antallet af besvarelser 2897.

Alle kommunens folkeskoler med 7.-9. klasse, inkl. Fjordskolen, og størstedelen af kommunens privat- og friskoler med 7.-9. klasse har deltaget i undersøgelsen i 2022. Blandt eleverne i 7.-9. klasse er der opnået en svarprocent på 70. Derudover har 10. Aabenraa og tre ungdomsuddannelsesinstitutioner deltaget i undersøgelsen. 1197 af besvarelserne i 2022 stammer fra elever i 10. klasse og på ungdomsuddannelser.

I undersøgelsen har de unge besvaret spørgsmål omhandlende hverdag, trivsel, sundhed, fritid, digital adfærd, tobak, alkohol, stoffer, seksualitet og kriminalitet. Overordnet trives flertallet af de unge i Aabenraa Kommune i 2022.

Derudover er rapporten omhandlende resultaterne fra Ungeprofilundersøgelsen bygget op om fem udvalgte resultater, som er beskrevet nedenfor.

Popularitet blandt de unge

De unge bliver i Ungeprofilundersøgelsen spurgt til, hvad det har betydning for at blive populær i deres vennegruppe. I 2022 er det 79 % af eleverne i 7.-9. klasse, der mener, at man bliver mere populær i deres vennegruppe, hvis man er til at stole på. For eleverne i 10. klasse og på ungdomsuddannelserne er tallet 75 %. Modsat oplever næsten ingen af de unge, at man bliver mere populær af at ryge cigaretter eller ryge hash.

Rygning og brug af tobaksprodukter

Andelen af unge på ungdomsuddannelserne, der ryger cigaretter, er halveret fra 16 % i 2019 til 8 % i 2022. Blandt eleverne på 7.-10. klasse er andelen også faldet. For eleverne i 9. klasse er andelen, der ryger cigaretter, eksempelvis faldet fra 10 % i 2019 til 4 % i 2022.

Til gengæld ryger en større andel af de unge e-cigaretter. På ungdomsuddannelserne var der i 2019 5 %, der røg e-cigaretter. I 2022 var tallet steget til 8 %. Samtidig er andelen, der bruger snus/tyggetobak, ligeledes steget på ungdomsuddannelserne fra 11 % i 2019 til 16 % i 2022. I 7.-10. klasse har andelen af elever, der ryger e-cigaretter eller bruger snus/tyggetobak, været relativt stabil fra 2019 til 2022 med undtagelse af 8. klasse, hvor andelen, der ryger e-cigaretter, er steget fra 3 % i 2019 til 7 % i 2022.

Alkohol

Blandt eleverne i 10. klasse og på ungdomsuddannelserne er andelen af unge, der drikker alkohol mindst én gang i ugen, steget fra 2019 til 2022. I 2019 drak 18 % af eleverne på ungdomsuddannelserne alkohol mindst én gang i ugen, mens det i 2022 var 26 %. Blandt eleverne i 10. klasse drak 31 % alkohol mindst én gang i ugen i 2019, mens det i 2022 var 38 %. Andelen af elever, der har prøvet at være fulde, er uændret fra 2019 til 2022.

Omvendt faldt andelen af elever, der tror, at over halvdelen af unge på deres alder er fulde mindst én gang i måneden, fra 2019 til 2022 på tværs af alle klasstrin. For eleverne i 7. klasse faldt andelen fra 30 % i 2019 til 11 % i 2022, i 8. klasse

fra 61 % i 2019 til 45 % til 2022 og i 9. klasse fra 84 % i 2019 til 70 % i 2022.

Hash

Andelen af unge, der tror, at over halvdelen af unge på deres alder har prøvet at ryge hash, er faldet på tværs af alle klassetrin fra 2019 til 2022. I 2019 troede 18 % af eleverne i 7. klasse, at over halvdelen på deres alder havde prøvet at ryge hash, mens det i 2022 var 3 %. I 8. klasse faldt andelen fra 22 % i 2019 til 9 % i 2022, mens andelen i 9. klasse faldt 32 % i 2019 til 15 % i 2022.

Andelen, der har prøvet at ryge hash, er faldet en smule blandt eleverne i 7., 8., 10. klasse og på ungdomsuddannelserne. Blandt eleverne i 9. klasse har der til gengæld været et større fald i andelen, der har prøvet at ryge hash, fra 13 % i 2019 til 6 % i 2022.

Andelen af unge, der har prøvet at ryge hash, er dobbelt så stor blandt unge, der tror, at over halvdelen på deres alder har prøvet ryge hash, som den er blandt unge, der tror, at under halvdelen har prøvet det.

Kriminalitet

Andelen af unge, der har taget noget fra deres forældre uden lov, er den mest udbredte form for kriminel adfærd blandt de unge i undersøgelsen. I 2022 var det blandt eleverne i 7.-9. klasse 24 %, der inden for de sidste 12 måneder har taget noget fra deres forældre, mens det var 17 % i 10. klasse og på ungdomsuddannelserne. Andre kriminelle handlinger, der ligeledes er mere udbredte blandt de unge, er at logge ind på en andens computer uden at have fået lov eller med vilje at ødelægge noget, hvilket 10 % af eleverne i 7.-9. klasse har gjort inden for de sidste 12 måneder.

Næste Ungeprofilundersøgelse i Aabenraa Kommune forventes gennemført om tre til fire år.

En repræsentant fra Børn og Kultur deltager med oplæg ved sagens behandling.

Indstilling

Social & Sundhed indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 02-05-2023

Orienteringen taget til efterretning.

Bilag

Resume af ungeprofilundersøgelse-WT

Punkt 33: Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets bevillingskontrol pr. 31. marts 2023, drift

23/14205

Sagsfremstilling

I henhold til de økonomiske procedurer for 2023 skal den første deltaljerede bevillingskontrol udarbejdes pr. 31. marts 2023.

Bevillingskontrollen består af følgende gennemgang af bevillinger,

1. Omplaceringer inden for eget udvalg (netto 0)
2. Tillægsbevillinger drift med påvirkning af kassebeholdningen
3. Tillægsbevillinger drift, finansieret af andre udvalg (netto 0)
4. Tillægsbevillinger anlæg.

Denne sag vedrører driften.

Social & Sundhed har i samarbejde med Budget foretaget en vurdering af det økonomiske resultat pr. 31. marts 2023 og foretaget en vurdering af eventuelle tillægsbevillings- og rammekorrektionsbehov samt finansiering heraf.

Der foreslås i bevillingskontrollen pr. 31. marts 2023 ingen tillægsbevillinger med påvirkning af kassebeholdningen. Der foreslås tillægsbevillinger finansieret af andre udvalg med 0,06 mio. kr. i 2023.

Der er i sagens bilag en samlet oversigt over de 3 bevillingskontROLSager vedrørende driften (bilag i1) og bemærkninger til driften (bilag i2). Derudover er vedlagt noter vedrørende tillægsbevillinger finansieret af andre udvalg (bilag B2). Endelig vedlægges en økonomisk oversigt over udvalgets resultat pr. 31. marts 2023 (bilag i4).

Økonomi og afledt drift

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget har pr. 31. marts 2023 et korrigeret budget på 285,101 mio. kr. og et forbrug på 76,434 mio. kr.

Der foreslås tillægsbevillinger drift, finansieret af andre udvalg (netto 0) jf. tabel 1.

Tabel 1, tillægsbevillinger finansieret af andre udvalg.

Politikområde (1.000 kr.) 2023

Forebyggelse og Sundhedsfremme (ØA) 6

Indstilling

Social & Sundhed indstiller,

at der godkendes budgetomplaceringer mellem Sundheds- og Forebyggelsesudvalget og Økonomiudvalget jf. tabel 1.

Beslutning Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 02-05-2023

Anbefales godkendt.

Bilag

Bilag i1 Samlet oversigt over de 4 bevillingskontROLSager pr. 31.03.2023 SFU - WT.pdf

Bilag i2 Bemærkninger til den samlede oversigt over de 4 bevillingskontROLSager pr. 31.03.2023 Sundheds- og Forebyggelsesudvalget - WT.pdf

Bilag B2 Noter til tillægsbevillinger finansieret af andre udvalg pr. 31.03.2023 SFU- WT.pdf

Bilag i4 - Økonomisk oversigt pr. 31. marts 2023 SFU - WT.pdf

Punkt 34: Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets budgetlægning 2024-2027

23/10945

Sagsfremstilling

Økonomiudvalget udmeldte efter sit møde den 7. marts 2023 driftsrammer for budget 2024-2027. Budgetrammen tager afsæt i det godkendte budget 2023 korrigeret for politiske beslutninger.

I det omfang, at Sundheds- og Forebyggelsesudvalget konstaterer driftsudfordringer indenfor budgetrammerne, skal de håndteres indenfor udvalgets eget ramme og udmøntes i det bidrag, som udvalget afleverer i juni 2023.

Der er ikke konstateret driftsudfordringer i Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets driftsrammer.

Økonomi og afledt drift

Sundheds- og Forebyggelsesudvalgets budgetramme,

1.000 kr.	2024	2025	2026	2027
Forebyggelse og Sundhedsfremme	7.068	7.068	7.068	7.068
Aktivitetsbestemt medfinansiering	277.770	277.770	277.770	277.770
Udvalget i alt	284.838	284.838	284.838	284.838

Indstilling

Social & Sundhed indstiller,

at udvalget sender et udkast til budgetbidrag i høring i Seniorrådet og Handicaprådet og til udtalelse i Sektor-MED-udvalget.

Beslutning Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 02-05-2023

Godkendt.

Punkt 35: Forslag om en kommunal kronikerhandleplan

23/14450

Sagsfremstilling

Med denne sag skal udvalget tage stilling til, om forvaltningen skal udarbejde et oplæg til og proces for udarbejdelse af en kommunal kronikerhandleplan.

I kommunens strategi for "Det gode liv i Det Nære Sundhedsvæsen" er et af fokusområderne, hvordan de kommunale medarbejdere møder borgere i forskellige livssituationer. Det gælder f.eks. støtte, når livet forandres, som det sker, når en borger bliver ramt af en kronisk sygdom. For at bistå til indsats for at mindske forværring af sygdommen har kommunen allerede tilbud om bl.a. patientuddannelse i Sundhedscentret. I 2022 var 772 borgere en del af "Kom godt videre-forløbene" for borgere med bl.a. hjertesygdomme, Kronisk Obstruktiv Lungesygdom (KOL) og type-2-diabetes.

Potentialet er – desværre – langt større end de 772 borgere. Andelen af borgere med kronisk sygdom er forholdsvis høj i Aabenraa Kommune. Sundhedsprofilundersøgelsen i 2021 viste, at 41,2 % af borgerne i kommunen over 16 år har en langvarig sygdom. Der er f.eks. 7,7 % af borgerne, der har diabetes, og 5,2 % af borgerne, der har KOL. En del af disse borgere har gavn af tilbud, der kan hjælpe dem med at mestre egen sygdom, mens andre har brug for bistand til at håndtere følgevirkningerne af den – eller de – kroniske sygdom(me).

På udvalgsrådet den 10. januar deltog repræsentanter fra Steno Diabetes Center, der fortalte om udviklingen i antallet af borgere med diabetes. Under oplægget blev det fremhævet, at en betydelig andel af kronisk syge borgere har flere kroniske sygdomme. Derfor er Steno Diabetes Center også engageret i arbejdet med andre kroniske sygdomme end diabetes.

For at rammesætte kommunens arbejde med kronisk sygdom foreslår forvaltningen, at der udarbejdes en kronikerhandleplan for Aabenraa Kommune. Forvaltningen foreslår endvidere, at Steno Diabetes Center involveres i arbejdet, og at der udarbejdes et oplæg til planens indhold og proces for udarbejdelsen af kronikerhandleplanen.

Lovgrundlag

Sundhedsloven § 119

Sagen afgøres i

Sundheds- og Forebyggelsesudvalget.

Indstilling

Social & Sundhed indstiller,

at forvaltningen udarbejder et oplæg til indholdet i kronikerhandleplan og proces for udarbejdelse af planen.

Beslutning Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 02-05-2023

Godkendt.

Punkt 36: Baseline effektmål 2023-2026

23/13249

Sagsfremstilling

Udvalget præsenteres i denne sag for baseline af effektmål 2023-2026.

En baseline er en grundlinje eller mållinje, og en baseline-måling er en måling, der foretages i starten af en indsats. Baseline-målingen anvendes ved indsatsens afslutning som et sammenligningsgrundlag til at vurdere, hvorvidt indsatsen har haft en effekt.

Udvalget godkendte den 13. september 2022, 5 effektmål med 7 indikatorer for perioden 2023-2026, hvor indikatorerne er med til at beskrive udviklingen i effektmålet.

Effektmålene er med til at sætte retning for forvaltningens arbejde i perioden 2023-2026.

Effektmålene tager udgangspunkt i Aabenraa Kommunes Sundhedspolitik og Handicappolitik.

De enkelte centre i forvaltningen har i efteråret 2022 peget på, hvilke indsatser de vil arbejde med, og som er med til at løfte på de enkelte effektmål. Indsatserne er fra 2023 en del af centrenes årlige institutionsaftaler.

Der er nu dannet en baseline for de fleste indikatorer på baggrund af dataindsamling fra både interne og eksterne databaser.

Det har ikke været muligt, at danne en baseline for alle effektmål. Eksempelvis påbegyndes indsatsen for sundhedstjek først op i 2023. Ved de indikatorer, hvor dataindsamlingen er baseret på spørgeskemasvar, sker den første måling i løbet af 2023.

Baseline for de enkelte effektmål ses i vedhæftede oversigt.

Udvalget præsenteres i perioden 2024 – 2027 årligt for udviklingen i indikatorerne.

Fra 2024 indeholder oversigten baseline, årets resultat og bemærkninger til udviklingen.

Indstilling

Social & Sundhed indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 02-05-2023

Orienteringen tages til efterretning.

Bilag

Baseline effektmål sundhed & Forebyggelse 2023

Punkt 37: Orientering om Royal Run

22/34696

Sagsfremstilling

Udvalget orienteres i denne sag om den praktiske afholdelse af Royal Run den 29. maj 2023.

Som opfølgning på punktet om Royal Run på mødet i udvalget den 11. april 2023 orienteres udvalget om den praktiske afholdelse af arrangementet den 29. maj 2023.

En repræsentant fra Børn og Kultur deltager ved behandlingen af punktet.

Indstilling

Social & Sundhed indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 02-05-2023

Orienteringen tages til efterretning.

Punkt 38: Orientering om ABC for mental sundhed

23/13714

Sagsfremstilling

I denne sag orienteres udvalget om ABC for mental sundhed og status for kommunens indsats i samarbejdet.

Formålet med ABC for mental sundhed er at fremme befolkningens mentale sundhed ved at øge kendskabet til, hvad der holder mennesker mentalt sunde, og ved at skabe gode rammer, som styrker den enkeltes og omgivelsernes ressourcer og handlekraft.

ABC står for:

Act - Gør noget aktivt

Belong – Gør noget sammen

Commit – Gør noget meningsfuldt

ABC mental sundhed blev oprettet i 2016 som et partnerskab mellem kommuner, foreninger, organisationer og forskningsinstitutioner. Afsættet var en fælles vision om at fremme mental sundhed i befolkningen. Partnerskabet startede som et projekt, der løb fra september 2018 til august 2021, og projektet fik støtte på 20 mio. kr. fra Nordea-fonden. Statens Institut for Folkesundhed var projektejer, mens Psykiatrifonden varetog den kommunikative del af projektet. Center for Forebyggelse i Praksis ved KL stod for implementeringsstøtte til de deltagende kommuner.

Kommuner, organisationer og foreninger i partnerskabet ABC for mental sundhed forpligter sig til, at arbejde mentalt sundhedsfremmende med afsæt i ABC budskaberne og i to spor:

1. Gennem oplysning til befolkningen om hvad man kan gøre for at fremme egen og andres mentale sundhed.
2. Ved at styrke rammerne for, at befolkningen kan ”gøre” A, B og C.

Kommunerne forpligter sig desuden til at udpege en ABC-koordinator for mental sundhedsfremme, og til at udvikle handleplaner for mental sundhedsfremme.

I Region Syddanmark har såvel region som samtlige kommuner i regionen tilsluttet sig netværket. Såvel regionen som Aabenraa Kommune har en koordinator i relation til ABC mental sundhed.

Temahandleplan for mental sundhed 2022-24 er udarbejdet og godkendt i Aabenraa Kommune. Temahandleplanen er opbygget i fire spor: 1) mental sundhed for børn, 2) mental sundhed for unge, 3) mental sundhed hos voksne og ældre og 4) mental sundhed hos borgere påvirket af kronisk sygdom. Som en del af implementeringen af temahandleplanen er kommunens tilbud til borgere med let til moderat depression blevet udvidet.

Region Syddanmark har til hensigt at vende den negative udvikling i mental sundhed i regionen, og et af redskaberne er et styrket samarbejde på tværs af regionen og de kommuner og organisationer, som er en del af ”ABC for mental sundhed”.

Det seneste initiativ fra Region Syddanmarks side er ABC for mental sundhed på ungdomsuddannelserne. En indsats hvor regionen tilbyder viden og materialer vedrørende unges mentale sundhed i form af bl.a. temadage og en webside, hvor der kan hentes viden og inspiration samt deles erfaringer.

Status på ABC mental sundhed:

- ABC for mental sundhed modtog Folkesundhedsprisen 2022.
- Nordea Fondens bevilling til projektet udløb i maj 2022.
- ABC for mental sundhed er nu forankret på Institut for Psykologi, hvorfra en lille gruppe sørger for, at de grundlæggende elementer føres videre.
- Forskergruppen bag ABC for mental sundhed fortsætter deres arbejde og udgiver forskelligt materiale.
- Psykiatrifonden har ansvar for kommunikations- og kampagnearbejdet i ABC for mental sundhed. Kommunikationsindsatsen arbejder på tværs af ABC og de mange forskellige partnere, der er i netværket, med brug af de kanaler og ressourcer, de enkelte partnere besidder.
- ABC for mental sundhed har projektet igennem udgivet materiale omhandlende mental sundhed og udgiver fortsat materiale, som kommuner og regioner må anvende. Derudover indsamler ABC fortsat erfaringer og materiale fra kommuner og regioner.
- Der indkaldes til netværksmøder i partnerskabet 1-2 gange årligt.
- Forskergruppen bag ABC har et samarbejde med Go' morgen P3, hvor de hver morgen i tidsrummet kl. 06.00-09.00 taler i radioen om trivsel blandt unge med udgangspunkt i ABC budskaberne. De har sat sig for at lave en ABC-streak, så de hver dag, vil afprøve forskellige ABC-aktiviteter i Go' Morgen P3 | DR LYD.

Indstilling

Social og Sundhed indstiller,

at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 02-05-2023

Orienteringen taget til efterretning.

Punkt 39: Gensidig orientering

21/36399

Indstilling

Social & Sundhed indstiller,

at orienteringerne tages til efterretning.

Beslutning Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 02-05-2023

Orienteringerne taget til efterretning.

Punkt 40: Underskriftsside

21/36399

Indstilling

Social & Sundhed indstiller,

at beslutningsprotokollen godkendes

Beslutning Sundheds- og Forebyggelsesudvalget den 02-05-2023

Godkendt.